

Täysistunto

Perjantai 13.3.2026 klo 13.00—13.29

Täysistunto alkoi klo 13.00. Täysistunto päättyi klo 13.29.

Puhetta johti puhemies Jussi Halla-aho (13.00—13.29).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 12.3.2026 antanut hallituksen esitykset HE 21-24/2026 vp.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 488, 491/2025 vp, 16, 17, 22, 24, 25, 27-29, 31-35, 37, 38, 39, 46, 48/2026 vp.

3. Inka Hopsun vapautuspyyntö sivistysvaliokunnan jäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 11/2026 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 17.3.2026 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 17.3.2026 kello 11.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 202/2025 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 3/2026 vp

Pöytäkirja PTK 23/2026 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu. Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.01 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat ja muu väki, joka tätä istuntoa seuraa, toivotan teille kaikille erinomaista talvisodan päättymisen muistopäivää!

Uuden EU-tasoisien suojajärjestelmän täytäntöönpano käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisille merkinnöille ei ole vain tekninen asetuksen täydentäminen. Kyse on aidosta turvallisuuskysymyksestä, joka koskettaa kuluttajia, rehellisiä markkinatoimijoita ja koko suomalaista elinkeinokenttää. Nyt luodaan kansalliset rakenteet, joiden avulla markkinoilla voidaan varmistaa, etteivät maantieteellisiin merkintöihin liitetyt lupaukset tuotteiden alkuperästä ja laadusta vaarannu vilpillisellä toiminnalla. Siksi Euroopan unionin jäsenvaltiona meidän tulee varmistaa sekä ennakkollinen että markkinoilla tapahtuva valvonta. Aitouteen ja alkuperään liittyvä luottamus on osa turvallista markkinaympäristöä. Kun kuluttaja tekee valinnan suomalaisen keramiikan, korujen tai tekstiilien suhteen, hänen tulee voida luottaa siihen, että tuotteen ilmoitettu alkuperä pitää paikkansa ja että kotimaiset tekijät eivät joudu kilpailemaan tuotteiden kanssa, joita markkinoidaan virheellisesti samoilla nimillä tai mielikuvilla.

Arvoisa puhemies! Uusi maantieteellisten merkintöjen suojajärjestelmä varmistaa, että väärinkäytöksiin voidaan puuttua asian vakavuuteen kuuluvalla tavalla. Markkinavalvontalain keinot, kuten kielto, päätökset, uhkasakot ja yhteistyö Tullin kanssa, mahdollistavat sen, että virheelliset tai harhaanjohtavat merkinnät saadaan pois markkinoilta nopeasti ja tehokkaasti. Tämä suojaa sekä kuluttajia että rehellisiä yrittäjiä. Tämä uudistus rakentaa turvallisempaa Suomea monin tavoin: se on kuluttajaturvallisuutta, taloudellista turvallisuutta, alkuperän ja kulttuuriperinnön suojaa sekä markkinoiden toimivuuden turvaamista. Syvällisesti pohdittuna kyse on siitä, kuinka suojaamme kansallisen identiteettimme, rakentavat keksinnöt ja käsityötuotteet, siitä, kuinka vaalimme niitä asioita, joiden kautta kerromme suomalaisuudesta ja itsenäisestä Suomenmaasta.

Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä sitä, että valiokunta on arvioinut esityksen huolellisesti. Se on tehnyt tarvittavat tekniset muutokset mutta pitäytynyt kokonaislinjassa, joka on turvallisuuden näkökulmasta johdonmukainen ja perusteltu. Siksi kannatan esityksen hyväksymistä. Tämä on pieni mutta tarkasti rajattu uudistus, joka lisää markkinoiden läpinäkyvyyttä, ehkäisee väärinkäytöksiä ja tukee rehellistä kotimaista yrittäjyyttä turvallisuus edellä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

13.05 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys koskee käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojan kansallista toimeenpanoa. Taustalla on uusi EU-asetus, jonka tarkoituksena on suojata tuotteita, joiden laatu, maine tai ominaisuudet liittyvät niiden alkuperäiseen maantieteelliseen sijaintiin. Suomessa ei ole

Pöytäkirja PTK 23/2026 vp

ollut erillistä järjestelmää näille merkinnöille, vaan tuotteita on suojattu tavaramerkkien kautta. Esityksen tavoitteena on antaa kansalliset säännökset, jotka täydentävät EU-asetusta ja mahdollistavat järjestelmän sujuvan käyttöönoton ilman turhaa hallinnollista taakkaa.

Yritykset hakevat suojaa suoraan EU-tasolta, mutta tarvitaan kansallinen yhteyspiste ja valvova viranomainen. Hallitus ehdottaa Patentti- ja rekisterihallitusta yhteyspisteeksi ja Tukesia valvontaan. Talousvaliokunta katsoo ratkaisun perustelluksi, vaikka Tukes on esittänyt, että valvonta voisi kuulua Kilpailu- ja kuluttajavirastolle.

Esityksessä säädetään myös markkinavalvonnasta ja rekisteröintimenettelystä. Kansallisten viranomaisten tehtävien arvioidaan aluksi olevan vähäisiä, koska kiinnostus järjestelmän käyttöön saattaa Suomessa olla rajallista. Resurssit voidaan kohdentaa olemassa oleviin tehtäviin, ja myöhemmin tarvetta voidaan arvioida uudelleen kokemusten perusteella.

EU-asetuksen tavoitteena on kannustaa valmistajia investoimaan paikallisiin tuotteisiin, lisätä niiden näkyvyyttä markkinoilla ja parantaa suojaa väärentämiseltä. Kansallinen sääntely varmistaa, että yritykset saavat tarvittavan tuen ja että viranomaiset voivat valvoa järjestelmää tehokkaasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

13.07 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys perustuu EU:n uuteen asetukseen käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta. Tämän tavoitteena on kannustaa paikallista tuotantoa, lisätä näkyvyyttä ja parantaa suojaa väärennöksiä vastaan.

Muutamia tuotteita, joita tämä asetus nyt sitten koskee, ovat keramiikka, lasi, tekstiilit, korut ja puukäsityöt, ja erityisesti vältetään väärennöksiä ja tiedetään, mikä on tuotteiden alkuperä ja mistä ne tulevat. Katsoin tuosta EU:n sivuilta hieman taustaa tästä asetuksesta, ja siellä mainittiin muutamia ihan kansainvälisesti tunnettuja nimiä, mitä tämä asetus koskettaa, muun muassa Limogesin posliini, Carraran marmori, Madeira-kirjonta, ja nyt sitten on hyvä tiedostaa, että nämähän ovat niitä tuotteita, mitä meillä myös Suomessa on tarjolla. Muun muassa eduskunnassa eduskunta-aulan etelä- ja pohjoispuolen portaikoissa on Carraran marmoria. Se on todella hienoa ja vaaleaa, ja erityisesti vieraat sen sieltä näkevät ja ihastelevat. Carraran marmoria on myös käytetty Finlandia-talon julkisivussa, joskaan se ei ihan ollut se paras materiaali, koska sitä piti sitten hieman korjailla.

On tärkeää, että väärennöksiä ennalta ehkäistään ja myös että käsityöläinen, tekijä, suunnittelija ja tuottaja sen käsityön takana saa itsellensä varmuuden siitä, että hänen tuotteensa ovat selkeästi valvottuja ja niitä ei saa kopioida. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

13.09 Ari Koponen ps: Arvoisa herra puhemies! Pidän hyvänä, että tässä esityksessä minimoidaan hallinnollinen taakka siten, että kyseistä suojaa hakevat yhtiöt anovat sitä suoraan EU-tasolta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 23/2026 vp

13.09 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa herra puhemies! Tässä edustaja Juvonen nosti esille Carraran marmorin ja sen, miten eduskunnassa se on kestänyt vuosisadan täällä talon sisällä mutta ei ole kestänyt Finlandia-talon ulkoseinissä. Voisi jopa miettiä, pitäisikö saman suojan piiriin laittaa sitten Kalvolan Saviniemen graniitti, josta Eduskuntatalo on tehty ulkokuoreltaan, ja siinä kestänyt hyvin. Eli suomalainen kivi on hyvin kestävä

Tämä on jatkoa maantieteellisten ruokatuotteiden nimisuojuille, merkintäsuojalle. Meillä on neljässä eri ryhmässä näitä ollut, eli on alkuperänimitys, sitten suojattu maantieteellinen merkintä, aito perinteinen tuote ja maantieteellinen merkintä. Ensimmäinen, joka meillä Suomessa tämän suojan sai, oli Lapin Puikula -peruna 1997. Taisi olla niin, että tämän eduskuntakäsittelyn aikana, kun me lähetekeskustelun kävimme ja sen jälkeen asia meni valiokuntaan, niin Aitoo perunarieska sai sitten toistaiseksi viimeisenä tämän alkuperäsuojan ja on nyt tällä arvokkaalla listalla mukana. Me tietysti Lopella odotamme, että Lopen perunan nimisuojuhakemus etenee ja saamme suojattua aidon, maan parhaan perinteisen perunan samalla lailla, ja se on osa tätä.

Tänään, niin kuin keskustelussa olemme kuulleet, tämä laajennetaan nyt ruokatuotteiden puolelta käsityötuotteisiin, lasiin, keramiikkaan ja tämäntyyppiseen, ja tämän aikakauden maailmassa tämä on kyllä enemmän kuin tervetullutta. Lähetekeskustelussa puhuimme täällä, miten nettikaupat, Temut ja muut, ovat täynnä erilaisia kopioita. Jotain kun maailmalla keksitään, niin sieltä ne löytyvät, ja näemme, kuinka vaikkapa meidän Marimekkoa ympäri maailman kopioidaan mitä erilaisimpiin printteihin, ovat ne vaatteita tai muuta. Sen tyyppisissä tietysti tätä suojaa tarvitaan laittomien kopioiden poistamiseksi mutta myös valvontaa, ja tämä valvonta on tietysti hyvin oleellinen, mikä tässäkin keskustelussa esille nousi.

Kaiken kaikkiaan pidän tätä erittäin tervetulleena uudistuksena.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kemppi, olkaa hyvä.

13.12 **Hilkka Kemppi kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tämä on, toden totta, ollut talousvaliokunnassa sellainen hyvän mielen kokonaisuus, jota olemme edistäneet, ja olen iloinen, että saamme nyt tämän lain eteen, eli käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suoja on kyseessä.

Esitys on kulkenut rinnakkain Krääsäätalous kuriin -aloitteen käsittelyn kanssa, jossa olemme pohtineet noin 50 miljoonan paketin kuljettamista Suomeen. Huomaamme voimakkaasti, että suomalaiset tuotteet, yrittäjät, erityisesti käsityö, taide, design mutta myös ruoka, aivan kuten edustaja Heinonen äsken totesi, tarvitsevat tämänkaltaista suojaa, jotta ne pärjäävät markkinoilla, joilla krääsää pukkaa. Suomesta tämän piirissä voisi olla luontevasti esimerkiksi Rauman pitsi. Se on käynyt esiin asiantuntijakuulemisissa, ja on todennäköistä, että meiltä joitakin kohteita löytyy suoralta kädeltä. Mutta toivon myös, että käsityöyrittäjät ja suomalainen käsityöperinne käydään läpi, design käydään läpi laajasti ja katsotaan, mitä muuta voisimme tälle listalle saada. On nimittäin ennakoitavaa, että nämä tuotteet saavat sillä myös näkyvyyttä ja sitä kautta ne varmasti hyötyvät matkailullisesti ja yrittäjätoiminnan kautta.

Joten hyvä esitys, ja toki on hyvä myös se, että nämä kyseiset suojaa hakevat yhtiöt voivat hakea tätä suoraan EU:lta ja tätä hallinnollista taakkaa tai byrokratiaa ei tule sikäli lisää.

Pöytäkirja PTK 23/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Niemi, olkaa hyvä.

13.14 **Veijo Niemi ps:** Arvoisa herra puhemies! Pidän tätä esitystä todella hyvänä siinä mielessä, että jos täällä joku suomalainen yhtiö saa jonkun hienon tuotteen tehtyä, se on niin sanotusti suojattu, mutta ei mene kuin hetki kun yksi näistä tuotteista on mennyt vaikka tuonne Kiinaan, ja hetken kuluttua sieltä on halpatuontina aivan vastaavaa tuotetta tulossa vaikka kuinka paljon. Jos tällä saadaan tällainen tuonti edes jollakin tavalla estettyä, niin tämä esitys on todella hyvä. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 202/2025 vp sisältyvät 1.—4. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

5. Lakialoite laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain 21 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 2/2026 vp Jaana Strandman ps ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sivistysvaliokuntaan. — Keskustelu. Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.15 **Jaana Strandman ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensiksikin haluan kiittää aloitteen allekirjoittajia, edustajia Rydman, Rintamäki, Niemi, Rasinkangas, Reijonen ja Laiho. Tekemäni lakialoite vahvistaa opiskeluhuollon ammattilaisten oikeuden saada opetuksen järjestäjältä ne tiedot, joita he tarvitsevat opiskelijan tuen arvioimiseksi, tilanteen seuraamiseksi, tukitoimien toteuttamiseksi ja yhteistyön vahvistamiseksi. Soteuudistuksessa opiskeluhuollon palvelut siirrettiin hyvinvointialueille, mutta tiedon luovutusta koskevaa lainsäädäntöä ei päivitetty vastaamaan uutta hallintorakennetta. Tämän seurauksena tiedonkulku perustuu erillisiin pyyntöihin, suostumuksiin ja alueittain vaihteleviin tulkintoihin, mikä heikentää tuen oikea-aikaisuutta ja luo eroja opiskelijoiden asemaan. Käytännön arjessa tämä näkyy siinä, että psykologit eivät monilla alueilla pääse tarkastelemaan pedagogisia asiakirjoja, vaikka ovat osallistuneet niiden laadintaan. Monin paikoin ei ole myöskään mahdollisuutta seurata poissaoloja tai viestiä opettajien ja huoltajien kanssa samoilla kanavilla kuin muu koulun henkilöstö. Tämä hidastaa tuen käynnistymistä, vaikeuttaa kokonais kuvan muodostumista ja heikentää huoltajayhteistyötä.

Arvoisa puhemies! Koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyö muodostaa opiskeluhuollon yhteisöllisen perustan. Opetushallituksen selvityksessä todettiin, että oppilaitoskohtaisissa opiskeluhoitotyöryhmissä käsitellään edelleen yksittäisten opiskelijoiden asioita, jotka on tarkoitus käsitellä monialaisissa asiantuntijaryhmissä. Tämä kertoo rakenteellisista epäselvyyksistä. Tietoa tarvitaan, mutta sitä haetaan

Pöytäkirja PTK 23/2026 vp

välineillä, jotka eivät sovi nykyiseen sääntelyyn. Samalla ammattilaiset kuormittuvat menettelyistä, jotka eivät palvele opiskelijan etua.

Tilannetta monimutkaistaa ennalta ehkäisevän ja yhteisöllisen työn kirjaaminen. Lainsäädännön näkökulmasta jokainen oppilas, jonka asioissa psykologi on mukana, tulkitaan potilaaksi, ja tästä avataan potilaskertomus. Terveystieteiden tietojärjestelmä ja ohjelmat on rakennettu yksilökohtaisia potilastietoja varten, eivätkä ne huomioi esimerkiksi luokkien ristiriitojen selvittämistä, ryhmien hyvinvoinnin tukemista tai opettajan konsultaatiota ilman oppilaan tapaamista. Ilman selkeitä ohjeita ennalta ehkäisevä työ jää näkymättömäksi, vaikka juuri sen vaikuttavuus näkyy poissaolojen vähenemisenä, oppimisen sujuvoitumisena ja varhaisena tukena ennen yksilökohtaisia toimia.

Arvoisa puhemies! Lähipalveluperiaatteen vahvistaminen on tässä keskeistä. Kun opiskeluhoito ammattilaiset työskentelevät oppilaitoksen arjessa, yhteys opetukseen, oppilaan kokonaistilanteeseen ja huoltajiin on välitön. Tällä hetkellä tämä toteutuu vasta osassa oppilaitoksia, mikä lisää alueellista vaihtelua. Selkeä tiedonsaantioikeus tukee myös teknisiä ratkaisuja, kuten katseluyhteyksiä, joilla varmistetaan, että ammattilaiset näkevät välttämättömät tiedot tietoturvasääntöjen mukaisesti. Järjestämisvastuun palauttamista kunnille on esitetty mahdollisena ratkaisuna, mutta tämä ei poista tiedonsaannin haasteita, koska psykologien ja kuraattorien työ perustuu sotelainsäädäntöön organisaatorakenteista riippumatta. Siksi ratkaisu on tehtävä lainsäädäntöön. Opiskeluhoito ammattilaisten tiedonsaantioikeuden tulee olla selkeä, yhdenmukainen ja opiskelijan oikeuksia turvaava koko maassamme. Samalla on annettava valtakunnalliset ohjeet ennalta ehkäisevän ja yhteisöllisen työn kirjaamisesta, jotta työ näkyy, on arvioitavissa ja siirtyy tarvittaessa oikeille toimijoille oikea-aikaisesti.

Arvoisa puhemies! Tällä lakialoitteella vahvistamme opiskeluhoito jatkuvuutta, parannamme tiedonkulkua ja varmistamme, että jokainen lapsi ja nuori saa tarvitsemansa tuen oikeassa hetkessä. Tällä lakialoitteella on myös merkittävä turvallisuusrooli.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

13.20 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Turvallinen nuoruus ei synny itsestään. Se syntyy siitä, että lapset ja nuoret tulevat nähdyksi ajoissa, ja siitä, että heidän ympärillään olevilla ammattilaisilla on mahdollisuus toimia nopeasti silloin, kun huoli herää. Tämä lakialoite nostaa esiin yhden suomalaisen oppilashuollon kipupisteen, tiedonkulun hitauden ja sen aiheuttamat riskit lapsen hyvinvoinnille. Hyvinvointialueiden myötä sekä koulut että opiskeluhoitopalvelut ovat raportoineet merkittävistä viiveistä siinä, miten välttämättömiä tietoja voidaan siirtää toimijoiden välillä. Aloitteessa todetaan selvästi, että tiedonsiirron käytännöt vaihtelevat alueittain, mikä asettaa oppilaat eriarvoiseen asemaan. Näin ei voi jatkua. Turvallisen nuoruuden näkökulmasta tämä on ongelma, johon meillä on velvollisuus tarttua.

Arvoisa puhemies! Jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus kasvaa turvassa. Nuorten turvallisuus ei ole vain fyysistä turvallisuutta. Se on myös arjen ennakoitavuutta ja jatkuvuutta ja oikea-aikaista apua. Kun koulun ja opiskeluhoito tiedonkulku takkuu, syntyy katveita, joissa ongelmat kasvavat ennen kuin kukaan huomaa. Nykyisessä tilanteessa nuorten auttajat asetetaan eriarvoiseen asemaan, kun koulukuraattorit saavat välttämättömiä tietoja ilman erillistä lupaa, mutta koulupsykologit ja

Pöytäkirja PTK 23/2026 vp

kouluterveydenhuolto eivät. He tarvitsevat suostumuksen, mikä voi viivästyttää työn aloittamista kriittisellä hetkellä. Juuri ne nuoret, joiden tuki katoaa tiedonsiirron viiveisiin, ovat usein kaikkein haavoittuvimpia. Meidän on kysyttävä, kenen etua palvelee järjestelmä, jossa ammattilainen ei saa tietoa oppilaan poissaoloista, tuen tarpeesta tai akuuteista muutoksista ajoissa — ei oppilaan, ei perheen, ei oppilaitoksen eikä yhteiskunnan. [Eduskunnasta: Ei kenenkään muunkaan!] Lakialoite esittää, että opiskeluhuollon sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille annetaan salassapitosäännösten estämättä oikeus saada välttämättömät tiedot opiskelijan tilanteen seuraamiseksi ja tuen järjestämiseksi. Tämä on tarkkarajainen ja tarkoituksenmukainen muutos, joka tukee sekä nuorten turvallisuutta että palveluiden sujuvuutta.

Arvoisa puhemies! Turvallinen nuoruus rakentuu siitä, ettei yksikään nuori putoa tuen ulkopuolelle. Se rakentuu paitsi siitä, että aikuiset nuoren ympärillä voivat tehdä työnsä ilman tarpeettomia esteitä, myös siitä, että me lainsäätäjinä tunnistamme järjestelmien puutteet ja korjaamme ne ajoissa. Tahdon kiittää tämän lakialoitteen alullepanijaa ja laatijaa, edustaja Strandmania ja kaikkia allekirjoittaneita. Kiitos. Se on askel siihen suuntaan, että tieto liikkuu, vastuu toteutuu ja apu ehtii perille silloin, kun nuori sitä tarvitsee. Siksi se on tärkeä turvallisen nuoruuden näkökulmasta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pian alkavan suuren valiokunnan kokouksen vuoksi joudumme puoleen mennessä lopettamaan tämän täysistunnon, ja siksi kysyn edustaja Kempiltä, onko aiheenanne pitää lyhyempi puheenvuoro paikalta vai pidempi puheenvuoro täältä edestä. [Hilkka Kemppi: Paikalta!] — Olkaa hyvä.

13.25 **Hilkka Kemppi kesk:** Lämmin kiitos, arvoisa puhemies! Yritän pitää puheenvuoroni erittäin lyhyenä, jos joku muukin vielä ehtisi puhumaan tärkeästä aiheesta. — Edustaja Strandmanille lämmin kiitos aiheen esille nostamisesta. On erittäin ajankohtaista ja tärkeää, että tästä oppilashuollosta ja ylipäätään lasten tuen tarpeesta käydään keskustelua. Tiedonsaannissa on totta totisesti kehittämistä, ja mikäli se on lainsäädännöllisesti ratkaistavissa, niin tuen tällaisia muutoksia ilman muuta. Oma kokemukseni kuitenkin yläasteen opettajana on pitkälle ollut se, että kyse on paljon myös siitä käytännön työstä, miten toimintakulttuurissa mahdollistetaan tiedonsaanti. Lakihan ei kiellä millään tavalla esimerkiksi sellaista keskustelua pöydän ympärillä, jossa kaikki ammattilaiset ovat yhtä aikaa ja yhtä aikaa jaetaan tietoa lapsen tilanteesta ja käydään keskustelua sen kehittämiseksi, ja kannustan koulu yhteisöjä kehittämään näitä oppilas- ja opiskelijahuoltotapaamisia siihen suuntaan, että tieto liikkuisi ja tällaisia esteitä ei olisi.

Sitten mitä tulee tähän hallinnolliseen uudistukseen elikkä hyvinvointialueiden perustamiseen ja siihen, että kuraattorit ja psykologit siirtyivät hyvinvointialueiden palvelukseen, niin olin itse sitä vastaan aluksi ja ajattelin, että se ei ollut järkevä siirto. Nyt kun se siirto on tehty, ajattelen, että näiden ammattilaisten työn järjestämisen kannalta on järkevää, että emme jatkuvalla siirrolla siirrä heidän työnantajaansa ja työsuhteitansa. On kehitettävissä nykymallissa niin, että kuraattorit ja psykologit ovat saatavissa jokaisessa koulussa ja aina lasten ja nuorten läheltä, ja tähän suuntaan sitä pitäisi kehittää, toki lähipalvelua laajasti kunnioittaen.

Sitten korostan vain lopuksi, että tätä yhteisöllistäkin oppilas- ja opiskeluhoitoa todella tarvitaan. Nimittäin tämä ennalta ehkäisevä työ, ryhmäytyminen ja erityistarpeiden

Pöytäkirja PTK 23/2026 vp

havaitseminen lähtee pitkälti siitä arjesta. Lapsi on aina osana yhteisöä ja osana kaveriporukkaa, ja silloin kun häntä pystytään tukemaan siinä ympäristössä, tilanne on kaikkein paras. Toivon hallitukselta, että tarkastelette vielä tilannetta. Nimittäin kuulin, että näiden uusien muutosten seurauksena esimerkiksi pienryhmiä kotiseudullani on lakkautettu, eli on tulkittu niin, että pienryhmiä ei voi olla, koska laki määrittelee niin, että tietty määrä tämmöisiä lapsia ja nuoria, joilla on tarpeita paljon, voi olla samassa ryhmässä, ja sitten pienryhmiä on lakkautettu. Ajattelen, että pienryhmät ovat kuitenkin tosi hyvä tapa järjestää opetusta sellaisissa tilanteissa, joissa tarpeita on.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen ehtii hyvin lyhyesti vielä puhua. Olkaa hyvä.

13.28 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Pidän edustaja Strandmanin aloitetta erittäin tervetulleena. Ei tässä riitä hyvä tahto, vaan kyllä tässä lainsäädännön rajoitteista on kyse. Ei tietenkään opettajanhuoneen pöydän ympärillä voida käydä keskustelua sellaisista asioista sellaisten henkilöiden kesken, jos jollain ei ole oikeutta niitä tietoja saada. Eli se on laitonta tällä hetkellä, ja sen takia lainsäädäntöä pitää päivittää tältä osin. Eli vaikka hyvää tahtoa opettajanhuoneessa olisi käydä tällaista keskustelua, niin se ei onnistu. Meillä on selkeä raja-aita tällä hetkellä, jopa niin, että opettajanhuoneisiin ei kaikkialla edes voi laskea muita kuin heitä, joilla on sen lainsäädännön suomat oikeudet saada tieto. Tämä on ihan oleellinen osa tässä.

Opiskeluhoito, psykologi- ja kuraattoripalvelut ja kouluterveydenhoito, on tärkeä osa tässä tiedonsiirron ja salassapidon kokonaisuudessa, ja toivon, että kun nyt sotea lähdetään korjaamaan, myös tätä järjestämisvastuukysymystä tarkasteltaisiin, niin tämän osalta kuin esimerkiksi palo- ja pelastustoimen valtiollistamisenkin osalta.

Keskustelu ja asian käsittely keskeytettiin.

6. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 17.3.2026 klo 14.00.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tämä täysistunto on päättynyt. Hyvää viikonloppua!

Täysistunto lopetettiin klo 13.29.

Pöytäkirjan vakuudeksi: